

АФРААТ, ПЕРСИЈСКИ МУДРАЦ
ПРИКАЗ 18:
ПРОТИВ ЈЕВРЕЈА, О ДЕВСТВЕНОСТИ
И СВЕТОСТИ

APHRAATIS SAPIENTIS PERSAE
DEMONSTRATIONES XVIII:
ܐܘܪܝܘܬܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ

Dem. 18. 1

Dem. 18. 1

ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ
ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܝܪܐܢܐ

1. Желим да те подучим, пријатељу, о ствари која ме мучи, а која се тиче овог светог завета и чедности и светости у којој се налазимо. Због своје раскалашности и због пожуде својих тела, јеврејски народ нам приговора. Они трују и слабе ум детињастих и глупих људи, оних који су намамљени и заробљени њиховим узнемирујућим доказима. Они кажу: Када је Бог створио Адама, он га је благословио и рекао следеће: *Рађај се и множи се и напуни земљу* (Пост. 1, 28). Слично, рекао је Ноју: *Рађај се на земљи*

и множи се (Пост. 9, 7). Благословио је Аврахама и рекао му: *Поїле-дај на небо и їреброј звезде, ако можеш да их їребројиши. И рекао му је: Семе ће ївоје биїши їакво* (Пост. 15, 5). И у благослову је рекао Израиљу: *Неће биїши нейлодної мушкарца ни жене међу їобом* (Пост. 7, 14). Он је такође рекао: *Неће биїши уцвељене и јалове у земљи ївојој* (Изл. 23, 26). Исак је као благослов дат Аврахаму. Исак се молио за Ревеку да роди, и благословио је Јакова, да му се умножи семе. Ана је у жалости тражила Самуела, и родивши, умножи се пород нероткиња. Сви праведници су добили размножавање и благослов. Али ви чините оно што Бог није наредио, проклетите сте и умножавате јаловост. Забранили сте размножавање, благослов праведника. Не узимате жене, и жене се не удају за мушкарце. Мрзите размножавање, благослов од Бога дат. Објаснићу ти ово, пријатељу мој, колико је то у мојој моћи.

Dem 18. 2.

2. Бог је благословио Адама и рекао му: *Рађај се и множи се на земљи* (Пост. 1, 28). Он их је благословио како би они напунили свет. Од семена његова уистину дође плод, али када су се множили, постали су покварени, чинећи зло, док нису дојадили и разљутили својим гресима Дух Творца, и он је рекао: *Кајем се шїо сам их стїворио* (Пост. 6, 7). У вихору беса и брзом суду, избриса их водама потопа. Реци ми сада, о мудри полемичару из Израиља, како им је помогао благослов Адамов? Они су покварили пут свој, и били су збрисани водама потопа. Они су искварили брак, и били су проклетите, и благослов је потиснут гресима злих. Ноје, са неколицином, начинио је олтар и захвалио је милости Светог. Са својом неколицином, Ноје је био бољи него читаво искварено поколење, и преко њега, други свет је створен. Више од овога, Ноје је био благословен, да се његови [наследници] могу увећати размножавањем, како би се свет напунио, и како би се наследници Адамови множили. Али када су се они намножили, и када су ојачали, и умножили размножавањем, сви народи, и сви језици [који су од његовог] семена, заборавили су Бога и обожавали су рукотворене слике. Они су ништа били [у очима] Бога, као кап из ведра, или као прашина на тразијама (Ис. 40, 15). Само је семе праведника живело и било спасено пред Богом. Како је благослов [размножавања] помогао десет генерација пре потопа? Која је корист била Содомљанима, када су им животи били прекинути ватром и сумпором, [и када је благослов] угашен

гресима злих? Коју предност или корист је благослов [размножавања] створио за шест стотина хиљада људи, који су изишли из Египта, али који су нестали у напуштеној пустињи, будући да су разгневили Светога. Која предност или корист је била у благослову размножавања за нечисте народе, које је Исус Навин уништио? И која корист је била Израиљу, да ће се семе његово умножити, као звезде, када су их рат и уништење довели до краја?

Dem 18. 3.

3. Богу је милији и дражи човек који чини вољу Његову, него небројени број оних који су грешни. Ноје је био милији и дражи Богу него десет искварених поколења која су му претходила. И Аврахам је пред Богом уважаван више него десет поколења која су му претходила, и био је милији од оних који су дошли после њега. Исак и Јаков, синови обећања, бољи су били и милији Богу, него сви Амореји, међу којима су живели. И Јосиф је уважаван више пред Богом, него сав зли народ у дому фараоновог. И Мојсије, велики пророк Израиљев, био је бољи и милији пред Богом, него шест стотина хиљада оних, које изведе из Египта, који су у побуни својој разгневили Бога, који и нису могли да уђу¹ у земљу обећања.

Dem 18. 4.

4. Ја ћу ти сада показати, да су чак и код тог (јеврејског) народа, девственост и светост, сматране за веома поштоване пред Богом. Међу тим народом, ово је било узвишеније него обилато размножавање, које није допринело успеху. Од тренутка када је Господ његов са њим разговарао, човек Мојсије, велики пророк и вођа читавог Израиља, волео је светост и служио је Светом. Избегавао је свет и његово размножавање, и остао је сам, како би био мио Господу свом. Докажи ми оно што говориш, мудри полемичару (из јеврејског) народа, да је Мојсије, од тренутка када је Бог говорио са њим наставио да упражњава брачне дужности. Ако нам изложиш варљив доказ, на мене неће утицати твоја галама, будући да ти хоћеш да обешчистиш Светог са својом разврат-

¹ Сир. ١٨:٤٤, буквално: да се попну.

ношћу. Јер да је [Мојсије] извршавао брачне дужности, он не би био у стању да служи светост Господа његовог. Слично, Израил не би могао да прими свети говор и живе речи којима је Свети говорио са Мојсијем на планини док није посветио народ три дана, и тада је Свети говорио са њим. Он је рекао Мојсију: Иди доле ка народу и посвети га три дана (Изл. 19, 10). Мојсије је са њима директно говорио овако: [Будите спремни]... не смете се приближити било којој жени (Изл. 19, 15). Тада, трећег дана, када су били посвећени три дана, Свети се открио у дивљој олуји, у великој слави, моћном гласу, снажној грмљавини, моћној труби, светлости која исијава и сјајном севању муња. Планина се тресла и висине су дрхтале. Сунце и месец су скренули са пута. Мојсије се успео на Синајску гору, ушао је у облак, и примио заповест. Мојсије је видео величанствен сјај, уплашио се и почео је да дрхти. Дрхтавица га је обузела, будући да је видео Шехину (присуство) Свевишњег, која је почивала на планини, велику силу престола Божијег. Док су га [анђели] служили, миријаде и хиљаде њих, заклонили су лица своја од предивног сјаја Његовог. Хитали су и летели брзим крилима својим, узвикивали су, благосиљали и величали величанство Његово. Будни, спремни, хитри су на путу свом, дивни, леви, пожељни, и привлачни, хитали су и благосиљали, и извршавали заповести Његове, летећи горе доле по небу, као хитре светлосне муње.

Dem 18. 5

5. Мојсије је говорио Богу и он му одговори гласом. Израил је дрхтао, пун страха тога дана. Они су пали на лица своја и нису могли да издрже присуство Божје. Они рекоше Мојсију: Бог мора престати разговарати са нама или изгинусмо! (Изл. 20,19). О тврдоглави, ви које ове ствари брину и о које се спотичете. Ако Израиљци, са којим је Бог говорио само један сат, нису били у стању да слушају глас Божји док нису били посвећени три дана, иако се нису попели на гору и нису ушли у густе облак, како би Мојсије, пророк и светло око народа, који је стајао читаво време пред Богом и говорио са Њим лицем у лице, могао бити ожењен? Ако је Бог говорио са Израиљцима, који су били посвећени само три дана, колико су изврсни и колико су му пак привлачни они који се посвете и који се чувају и стоје пред Богом све дане живота свога? Зар их Бог неће волети више и неће ли Дух Његов боравити међу њима? Као што је речено: Живећу у њима и ходићу са њима (Лев. 26, 12). И Исаија је

рекао: Кога ћу погледати и у коме ћу живети, ако не са кротким и понизнима, који дрхте од речи моје (Ис. 66, 2).

Dem 18. 6.

6. Доказаћу ти да је поштована невиност и од Бога вољена. Свети је заповедио да нико од свештеника, синова Аронових, који служе пред њим, не узме за жену удовицу, распуштеницу, или ону која је упрљана проституцијом, него да узме девицу из свог народа, која другим мушкарцем није упрљана. Обрати пажњу да је удовица нечистија од девице. Да је брак бољи од девичанства и светости, зашто је за њега било неопходно да он опомене Израиљ, и да их посвети три дана, и онда да са њима говори? И зашто је тражено да свештеник ожени девицу, и да се не приближи удовици и распуштеници? (Лев. 21, 13–14). И зашто је себе Мојсије четрдесет година посветио/одвојио од жене своје, него да не би зачео више деце осим Гирсама и Елиезера. Ово ми пада на памет: Било би боље да се Зимри никада није родио, будући да је због пожуде његове, двадесет и четири хиљаде људи из Израиља пало у једном дану. И за Ахана, због којег је камп Израиља проклет (ИНав. 7), боље да није био створен у стомаку мајке своје. Да је Илије остао у светости, и да му се нису родили Офни и Финес, који су злоупотребили свештенство и били похлепни (1. Сам. 2, 4). Зашто су Самуилу били потребни синови, који нису чували закон, или нису ишли стопама његовим? (1. Сам. 8, 1–3). Постоје још бројни примери, да је некима било боље да нису рађали и да нису били рођени.

Dem 18. 7.

7. Мојсије је волео светост, и био је вољен од Светога, који му је показао славу своју. Исус син Навинов, волео је девственост и живео је у Шатору, месту где се служило Светом. Илија је уздизао девственост, и живео је у пустињи, на планинама, и у пећинама. Свети га је узео на место светих, где немају власт они који воле раскалашност. Јелисеј је остао сам и чедан. Чинио је силна дела руком Божијом. Јеремија је рекао: Не желим дан [рођења] сина човечијег (Јер. 17, 6). Даље, Господ му је наредио и рекао му: Немој се женити и немој имати синове ни кћери (Јер. 16, 2). Јевреји су на ово одговорили: Из овог разлога је наредио Јеремији да се не жени и да нема синове и кћери на том месту: Господ је говорио тако о синовима и кћерима, који би били рођени на томе месту, зато што би их мучила глад. Зато му је рекао: Немој се женити (Јер. 16, 2). О ви који сте без мозга, који истрајавате мислећи овако. Онај који је учинио да Јеремија пронађе милост у очима цара вавилонског, такође је могао спасити, од мача и глади, децу његову, да их је зачео. Даље, Господ [пророка] Језекеља учинио је добро за њега, када је уклонио пожуду из очију његових, у изненадној болести (изненадим ударцем), и када је узео и одбацио од њега јарам који штети. Докажи ми о учитељу, да је Исус син Навинов узео жену и да је рађао децу! Убеди ме да су Илија или Јелисеј, или ученик његов, имали кућу (жену) у овом свету! Обрати пажњу да су они живели у пустињи, на планинама и у пећинама, у сиромаштву и прогону. Ни један од њих није имао жену и њих су служили ученици њихови. Обрати пажњу да када је Гијезије, Јелисејев ученик, окренуо мисли своје ка овоме свету, и пожелео власништво, и жену и децу. Јелисеј му је рекао: Да ли је ово време када ћеш да стичеш власништво и винограде и маслињаке? Зато што си учинио ово, губа Неманова ће обући Гијезија и сву његову породицу заувек! (2. Цар. 5, 26–27). Ако ме убедиш [наводећи] из Писма, у сваком од ових случајева, примићу од тебе [твој аргумент]. Али нећу слушати оно што је ум твој смислио и рекао, будући да желиш да оскрнавиш Светог, са својим лажним аргументима.

Dem 18. 8.

8. Далеко од тога да налазимо било шта лоше у браку, који је Бог дао свету, јер је овако написано: И виде Бог све што је створио, и било је добро веома (Пост. 1, 31). Али неке ствари су боље од других. Бог је створио небо и земљу, и они су били веома добри, али је небо узвишеније од земље. Он је створио таму и светлост, али је светлост много боља и далеко узвишенија од таме. Он је створио ноћ и дан, али је дан много бољи и узвишенији од ноћи. Створио је сунце и месец, али је сунце много боље и узвишеније од месеца. Он је створио звезда на небу, али је једна звезда много боља и узвишенија од других у свом сјају. Он је створио Адама и Еву, али је Адам много бољи и узвишенији од Еве. И створио је брак, размножавање на свету, и оно је веома добро, али је девственост далеко узвишенија од њега.

Dem 18. 9.

9. Земља није била нечиста, док је била девичанска. Када је на њу пала киша [постала је нечиста] и произвела је трње. Адам је у својој девствености био диван и добар, али када је породило Еву, погрешно је и прекршио је заповест. Синови Ситови, у невиности својој, били су дивни, али када су се помешали са кћерима Кајиновим, збрисани су [са лица земље] водама потопа. Диван је био Самсон у назирејству своје, и у девствености својој, али је у блуду своје уништио је назирејство своје. Драг је био Давид у младости својој, али у жељи својој за Вирсавејом, прекршио је Закон и поништио три, од десет заповести: Не пожели, не убиј, не чини прељубу (Изд. 20, 13–17). Диван је био и Амнон у девствености својој, али га уби Авесалома због срамне пожуде (2. Сам. 3, 1–29). Диван и изузетан је био Соломон у девствености својој, али у старости, пожелео је жене, и одврати срце своје од Бога свога.

Dem 18. 10.

10. Чули смо да у Закону пише: Човек ће напустити свога оца и своју мајку и сјединиће се са женом својом и постаће једно тело (Пост. 2, 24). Ово пророштво је уистину велико и одлично! Ко напушта свога оца и своју мајку када узме жену? Ово је значење: Када човек још није узео себи жену, он воли и поштује Бога, свога оца и Свети Дух своју мајку и за њега нема друге љубави. Али када човек узме себи жену, он оставља свога оца и своју мајку, о којим смо управо говорили, и његова мисао је заробљена овим светом. Његова мисао и његово срце и његово просуђивање су удаљени од Бога у овај свет, и он га воли и ужива у њему као што човек воли жену своје младости. Његова љубав ка њој је различита од његове љубави ка оцу и мајци.

Dem 18. 11

11. И речено је: Њих двоје ће постати једно тело (Пост. 2, 24). Истина је да, као што мушкарац и жена постају једно тело и једна мисао, и [човекове] мисли и расуђивање се одвоје од његовог оца и мајке, тако је и човек, који није узео жену, и који је остао сам, у једном духу и са једном мисли са својим оцем.

Dem 18. 12

12. Писао сам ти, пријатељу мој, о чедности и светости јер сам чуо једног Јеврејина који је пришао једном од наше браће и говорио о члановима наше цркве. Рекао му је: Ви сте нечисти јер се не жените, ми смо свети и изванредни јер подижемо децу и размножавамо се на земљи. Зато сам ти написао ово доказивање. Писао сам ти горе о девствености и светости. У приказу о синовима и кћерима завета, писао сам ти колико је привлачна и пожељна девственост, чак ако се са потешкоћом достиже. Као што је Господ наш рекао: Не може свако да ово [постигне], само онај којем је дато (Мат. 19, 11). И апостол је рекао: Због нужде то постоји у свету, добро је да човек остане какав је (1. Кор. 7, 26). Овај удео има награду велику, јер слободно усавршавамо, а не из ропства или принуде заповести или зато што смо обавезани под Законом. Сliku и прилику [девствености], пронашли смо у Писму, и видели смо да се ова слика недремних анђела који су на небесима, налази код победоносаца, док се на земљи ово досеже као дар. Ако човек

изгуби ово власништво, неће га наћи поново, нити га може било којим новцем купити. Нико ко га нема не може хитати да га досегне. Воли овај дар, пријатељу мој, са којим се ништа на свету не може поредити. Са овим што сам ти написао, одговори Јеврејима, који у својој срамоти не разумеју моћ девствености и светости.

Завршен је [приказ] о девствености и светости.

ܘܠܟܘܢ ܕܢܘܨܚܘܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ
ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ
ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ
ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ
ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ
ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ
ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ
ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ

ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ ܕܥܘܠܡܝܢ

* * *

Извор:

Aphraatis Spientis Persae Demonstrationes I–XXII. Edited and translated into Latin by J. Parisot in *Patrologia Syriaca* 1.1, Paris, 1894; *Aphraatis Spientis Persae Demonstrationes XXIII*. Edited and translated into Latin by J. Parisot in *Patrologia Syriaca* 1.2, Paris (1894): 1–489.

Сиријски текст преузет са пројекта:

The Comprehensive Aramaic Lexicon, Hebrew Union College, Cincinnati
– <http://cal1.cn.huc.edu/>

Превод са сиријској и коментари:
Небојша Тумара

Примљено: 7. 12. 2015.
Одобрено: 26. 2. 2016.